

ਦੱਢਤਰ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਹੈਡਕੁਆਟਰ, ਪੰਜਾਬ
ਐਸ.ਸੀ.ਓ. 60-61, ਸੈਕਟਰ 17-ਫ਼ੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਫੋਨ: 0172-2703621, ਈ.ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ: computercellvb@punjab.gov.in

ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ : 07/2017

ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੋਲਡਰੀ ਨੰਬਰ ਪਰ ਕਈ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੜਤਾਲ ਦੇਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਬਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿਕਾਇਤ ਉਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਝੂਠੀਆਂ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟੋਲਡਰੀ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਪਰ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ :-

- (i) ਜਿਸ ਟੋਲਡਰੀ ਸਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ., ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਤੁਰੰਤ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ /ਕਰਵਾਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੰਗੇ-ਹੱਥੀ ਫੜਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇ। ਅਗਰ ਅਜਿਹੀ ਸਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਜਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀ ਨਾ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਸੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸਿਕਾਇਤ ਸਮੇਤ ਸਵੈ ਘੱਸਣਾ ਪੱਤਰ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਮੌਦਿਵ ਸਬੰਧੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿਕਾਇਤ ਸੱਚੀ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ।
- (ii) ਸੈਕਰ ਸਿਕਾਇਤ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਵੈ ਘੱਸਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਦੁੱਧ ਧਾਰਾ 182 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ/ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਟੋਲਡਰੀ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਸਿਕਾਇਤ ਸਮੇਤ ਸਵੈ ਘੱਸਣਾ ਪੱਤਰ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਝੂਠੀਆਂ ਟੋਲਡਰੀ ਸਿਕਾਇਤ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੱਚੀਆਂ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਉਪਰ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸਹੀ/-
ਬੀ.ਕੇ.ਉਪਲ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ
ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।